

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Pályázati eljárás száma:
Program neve: Összekapcsoltan értékesített termékek (bundling) versenyszabályozási kezelésének közgazdasági alapjai
A támogatási szerződés száma: AL0412/2008/002

Kedvezményezett neve: Ilyés Márton
Szakmai felelős neve:
A Program befejezésének határideje: 2008. 12. 31.

A beszámoló csak részeredményre vonatkozik:¹

- 1. Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

A jelenlegi beszámoló az „Összekapcsoltan értékesített termékek (bundling) versenyszabályozási kezelésének közgazdasági alapjai” elnevezésű Program lezajlásához kapcsolódik. A Program fázisai az alábbiak voltak:

1. Az elméleti irodalom feldolgozása
2. Illusztratív példák, esetek kiválasztása, az irodalom összefoglaló megírása
3. A konklúzióként előálló elméleti keret, vizsgálati szempont gyűjtemény előállítása.

A tanulmányt a módosított ütemtervnek megfelelően 2008. december 31-ével elkészítettük.

A Program végrehajtásában résztvevők:

- Ilyés Márton
- Szolnoki Pálma

2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!

- szakmailag / tudományos szempontból
- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben
- újszerűség bemutatása
- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)
- az eredmények hasznosításának lehetőségei

A kutatás a versenyhatósági munka egy módszertanilag nehezen kezelhető, de igen gyakori problémájával foglalkozik. A kapcsoltan értékesített termékek hazánkban is számos versenyhatósági eljáráshoz vezettek (kábeltevék programcsomagjai, ADSL és telefon

¹ Amennyiben a szakmai beszámoló a Program valamely fázisában született részeredmény(ek) bemutatására szolgál, a beszámolót csak az adott részeredményre vonatkozóan kell értelemszerűen kitölteni.

előfizetés stb.) melyek jelentős lakossági figyelmet is kaptak. Az összecsomagolt termékek versenyre és a jólétre gyakorolt hatása nem egyértelmű és a hivatkozott példák is jelentős fogyasztói érdeklődést illetve a megítélésbeli bizonytalanságot jelez. A munkák során letisztázott módszertan nem csak a GVH számára tartalmaz hasznos eredményeket, hanem az ex ante szabályozás számára is.

Dolgozatunk alapvetően az elméleti szakirodalom értelmező áttekintését kínálja. Végeredményként egy jól használható gondolkodási keretrendszert állítunk össze, melyet az egyedi esetek vizsgálatánál a versenyhatóság szakemberei sorvezetőként használhatnak.

3. Sorolja fel és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?

A tanulmányt előállítók olyan szektorok – hírközlés, ill. villamos energia - szabályozási kérdéseivel foglalkoznak, melyekben a bundling és unbundling problémaköre kulcsfontosságú. Munkájuk során több esetben is felhasználták a tanulmány során elért eredményeket (European Regulatory Group (ERG) Convergence és „Margin squeeze in case of bundling” munkacsoport tagjaként, illetve a vertikálisan integrált villamos energia vállalatok unbundlingjának vizsgálata során).

4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti munkatervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

Az ütemezés és végrehajtás a módosított szerződésnek megfelelően zajlott. A pályázatban a kapcsolatos értékesítés három problémakörének bemutatását ígértük:

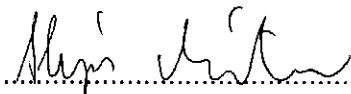
1. A kapcsolatos értékesítés mellett, hogyan határozható meg a piac. Mikor tekinthető a csomag külön piacnak, mikor kell az egyes termékeket szeparált piacnak tekinteni, hogyan definiálhatóak átfedő piacok (ahol a csomag is külön piacnak tekinthető, de az egyes elemek is piacot határoznak meg a vizsgálat kiindulási pontjától függően).
2. Milyen szempontok alapján értékelhető a kapcsolatos értékesítés jóléti hatása. (Természetesen ez a pont összefügghet az előzővel, hiszen például ha a csomagot külön piacnak definiáljuk akkor már nem merül fel a piaci erő áttételének problémája, ehelyett a piaci erővel való visszaélést kell vizsgálni.)
3. Hogyan lehet összecsomagolt termékek árát vizsgálni, milyen lehetőségek vannak a csomagárból az egyedi elemek árának levezetésére.

Végül a kutatás során arra jutottunk, hogy a harmadik problémakör, a csomagelemek egyedi árának a meghatározása, nem szükséges a versenyhatósági értékeléséhez, az inkább a tételes árszabályozás esetén merül fel, aminek vizsgálata túlmutat a tanulmány fő célkitűzésein. Ezért az árak vizsgálatával csak kisebb terjedelemben foglalkoztunk, helyette inkább a versenyhatóság szempontjából fontosabb, a pályázatban nem említett területre, a 'negatív' hatású árukapcsolás lehetséges kezelési módjaira koncentráltunk.

5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!

Kelt: Budapest, 2009. március 26.

.....
Szakmai felelős aláírása

.....
Kedvezményezett (képviselőjének
cégszerű) aláírása